

Kullankaivajan keinulauta

Aloitin kullankaivuun 1951, kaivajia oli runsaasti, yksi konekin möyri. Sitten Korean sota loppui, kullan hinta romahti ja seurauksena kaivajien määräkin. Heitä - elinkautisia - kuitenkin jäi, kun viranomaiset olivat joustavia. Ei ollut niin väliä, vaikka valtaus oli tekemättä, polttopuumaksuja ei välttämättä kerätty... Niinpä kullankaivu saattoi jatkua, mikä oli arvokas asia kaivukulttuurin jatkuvuuden turvaamiseksi.

Olen kaivanut kultaa Lemmenjoella ja käynyt tapaamassa kaivajia vuosittain, nyt jo hyvän kaivajaystävän mönkijäkyydissä.

Elokuussa aurinko paistoi jo riutuneesti, ja keltaisia laikkuja oli tunturikoivikossa. Riutuva oli myös ystäväni ja muiden kaivajien katse, masennus näkyi kaikkialla. Ei ollut tulevaisuuden suunnitelmia, ei uusia teorioita tai menetelmäideoita. Juteltiin väkinäisesti, naurettiin synkästi poliitikkojen ja viranomaisten katteettomille lupauksille...

Vihamielinen suhtautuminen kullankaivuuseen on vuosien jäytämisen tuloksena tuottanut yleisen masennuksen, kuin kulkutaudin. Kaivuulupien katkaisu ja uusi kaivoslaki ovat huuhtontakullan kaivajille kohtuuttomia, viranomaiset aggressiivisia ja joustamattomia. Viranomaismaksuja ollaan taas korottamassa monikymmenkertaisiksi Ruotsin ja Norjan maksuihin verraten. Kuulemma kustannuksia vastaaviksi! Onko siis suomalainen virkamiestyöskentely niin paljon tehottomampaa?

Suomen Kuvalehden numerossa 39 oli haastattelu Kaivosveroa ei tule. Haastatellun ylitarkastajan mukaan valtio saa ulkomaalaisyhtiöidenkin kaivoksista hyödyn erilaisten maksujen muodossa. On kuitenkin käsittämätöntä, että köyhä kullanhuuhtoja saatetaan samojen maksujen alaiseksi.

Entäpä jos aitojen kullanhuuhtojien vähettyä vihamielisen ilmapiirin jatkuessa kultaturismi siirtyy mainittuihin maihin? Tai Venäjälle missä löytyy oikeasti kannattavassa määrin huuhtontakultaa kuten Suomessa.

Miten tässä nyt näin on käynyt?

Rovaniemeltä luoteeseen on löydetty kairauksissa 600 grammaa tonnille (Tekniikka & Talous 26). Kannattavuusraja on muutamia grammoja. Nyt viranomaiset ovat katsoneet hyväksi kieltää mainitun esiintymän tutkimisen, poliisitutkintakin on käynnistetty.

Onko tässä kaikessa mitään älyä? - Haluan vielä korostaa, että kiellon antanut viranomainen ei useinkaan ole syypää vaan kieltovaatimukset tulevat muilta viranomaisilta ja poliitikoilta.

Lähtiessäni Lemmenjoen kultasatamasta huomasin seinään kiinnitetyn painetun runon, mukaelman Kaarlo Thermanin Keinulaulusta. Se sopi matkani loppuhuipennukseksi, kuin nyrkki kaivajan silmään:

Heiluu keinuni kelopuussa, kelopuussa elokuussa.

Heiluu keinussa kullankaivaja, herrain vaivaama, herrain vaivaaja.

Kaunis on keinua huolia vailla, huolia vailla, kuukkelin lailla.

Kauniin laulun loppu on karu, on kaivajan keinussa vain yksi naru.

Risto Mäkipuro